Πῶς εἶδα τὸν πόλεμον τοῦ Βιετνάμ

ΕΝΑΣ ΒΙΕΤΓΚΟΓΚ ΠΟΥ ΓΝΩΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ

Η περιπέτεια συνεχίζεται.- Καὶ ἡ ἀνησυχία μου κορυφοῦται.- Μὲ ὁδηγοῦν σὲ ἄλλο σπιτάκι.- Κακομεταχείρισις καὶ ἐπίδειξις μαχαιριῶν.- Καὶ ἐπὶ τέλους: «Καλῶς τὸν Ἕλληνα ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν»

Συγκλονιστικαὶ ἐντυπώσεις τοῦ κ. Σόλ. Γρηγοριάδη

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἐκ τῆς 1ης σελίδος

πινες ζωές. Καὶ τὸ κράτος καλλιέργησε τὴν ἀτμόσφαιρα αὐτὴ καὶ τὴν ἔκανε ὅσο μποροῦσε πιὸ βαρειά. Ὁ ὀρθὸς λογισμός, ὅμως, ὑπεδείκνυε, ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ διατρέξη κανεὶς κίνδυνο ἀπὸ τοὺς ἀόρατους αὐτοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι μάχονται σκληρά, ἀλλὰ ὄχι τυφλά. Ὅσο γιὰ τὴν δίψα ἀνθρώπινης ζωῆς, νόμος ἀρχαῖος σὰν τὸν κόσμο, εἶναι νὰ φιλοδωρῆ ὁ κάθε ἐμπόλεμος τὸν ἀντίπαλό του μὲ ἀνθρωποφαγικὲς διαθέσεις.

Ἔτσι, λοιπόν, ἀνέλαβα τὴν μεγάλη περιπέτεια νὰ ἐπιδιώξω τὴν ἐπαφὴ μὲ τὸ «Μέτωπο» μέσα στὴ Σαϊγκόν. Καὶ ἔτσι, τὴν νύχτα τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, ἐνῶ τὸ «παύσατε πῦρ» τῶν 30 ὡρῶν γέμιζε πανηγυρικὸ τόνο τὴν ζωὴ τῆς Σαϊγκόν, βρισκόμουν σὲ ἕνα στενοσόκακο, περιβαλλόμενος ἀπὸ τρεῖς ἀσάλευτες καὶ σιωπηλὲς σκιές.

Νυκτερινὴ ἀπαγωγὴ

ΑΡΚΕΤΑ φοβισμένος καὶ ἀρκετὰ μετανοιωμένος γιὰ τὴν «ἐπιχείρησή» μου, ἔκανα νὰ παραμερίσω τοὺς μυστηριώδεις ἐκείνους ζωντανοὺς στύλους. Οἱ Βιετναμέζοι εἶναι λαὸς τῆς τσέπης καὶ ἕνας εὐρωπαῖος, ὑπερέχει συντριπτικὰ σὲ σωματικὴ δύναμη ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς εὔθραυστους, λεπτοφυεῖς ἀνθρώπους.

Ὁ ἀπεσταλμένος μας κ. Γρηγοριάδης, φωτογραφίζει τὴν εἴσοδον ἑνὸς βουδδιστικοῦ ναοῦ.

Ἀλλὰ κάνοντας νὰ σπρώξω μιὰ ἀπὸ τὶς ἀμίλητες σκιές, κατάλαβα, ὅτι ἦταν ἀρκετὰ γεροδεμένοι. Δὲν θὰ τἄβγαζα πέρα μαζί τους. Καὶ ἐπὶ πλέον: Τί γύρευα νὰ κάνω; Ἂν ἦταν πραγματικὰ ἄνδρες τοῦ μετώπου δὲν ἐπετύχαινα ἐκεῖνο ποὺ τόσο ἔμμονα ζητοῦσα; Συγκράτησα λοιπὸν τὸν πανικό μου καὶ μὲ ψύχραιμη φωνή, ρώτησα ἀπότομα:

—Τί συμβαίνει; Τί εἶσθε σεῖς; Τί θέλετε;

Δὲν μοῦ ἀπήντησε κανείς, ἀλλὰ ἡ τριπλὴ σκιὰ μὲ τύλιξε πιὸ σφιχτά. Ἔνοιωσα χέρια νὰ ἀκουμποῦν ἐπάνω μου, ὄχι βίαια, ἀλλὰ σταθερά. Μιὰ πόρτα ἄνοιξε, σκοτεινὴ εἴσοδος ποὺ ἔμασε σὲ μυστηριώδη σκοτεινιά. Καὶ τότε ἄκουσα μιὰ γαλλικὴ λέξη.

—Πασέ (περάστε).

Ὑπήκουσα καὶ μπῆκα μέσα. Πουθ Σὲ κάτι σὰν δωμάτιο, ὅπου ἐπικρατοῦσε μισοσκόταδο. Οἱ ἐρεβώδεις σκιὲς τώρα ἀναλυόντουσαν σὲ δυσδιάκριτα χαρακτηριστικά, ποὺ δὲν μοῦ ἔλεγαν, ὅμως, τίποτα. Συνηθισμένες, τυποποιημένες μορφὲς Βιετναμέζων. Κάτι σὰν καντήλι τρεμόφεγγε σὲ μιὰ γωνιά· μὲ μιὰ φλογίτσα ποὺ ἀνάδευε κουρασμένη καὶ ἀραίωνε κάπως τὴν πηχτὴ τεινιά.

Ἐπιστρατεύοντας τὸ θάρρος μου καὶ πέρνοντας —γιὰ τὴν περίσταση— αὐστηρό, ξερὸ τόνο ξαναρώτησα:

—Τί συμβαίνει; Τί θέλετε;

—Ἐσεῖς τί θέλετε ἐδῶ; ἦρθε ἡ ἀπάντησις ἀπὸ τὸν ἕνα «ἀπαγωγέα» μου.

—Περπατοῦσα δὲν ἤξερα ὅτι ἀπαγορεύεται.

Σκεπτόμουν: Κακοποιοὶ εἶναι οἱ Βιὲτ Κόνγκ;

Ἀκόμα δὲν μποροῦσα νὰ ξεκαθαρίσω καὶ φοβόμουν νὰ ἐκδηλωθῶ. Ἀλλὰ ἀνησυχία μοῦ φούντωσε, ὅταν αἰσθάνθηκα τὰ χέρια τους νὰ μὲ ψαχουλεύουν. Ἔκανα νὰ ἀντισταθῶ, νὰ διαμαρτυρηθῶ, ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ μοῦ μίλησε ἄγρια σχεδὸν μοῦ εἶπε:

—Σιλάνς.

Δὲν μποροῦσα νὰ κάνω τίποτα ἄλλο, παρὰ νὰ ὑποταχθῶ μοιρολατρικά. Ἂν ἦσαν κακοποιοὶ χάθηκα. Ἂν ἦσαν Βιὲτ Κόνγκ σώθηκα. Οἱ μυστηριώδεις ἄγνωστοι, χῶσαν τὰ χέρια στὶς τσέπες μου καὶ τὰ πῆραν ὅλα. Τὸ πορτοφόλι μου εὐτυχῶς, γιὰ λόγους προνοίας εἶχα πάρει ἐλάχιστα λεφτὰ μαζί μου— τὸ διαβατήριό μου, τὶς δημοσιογραφικές μου κάρτες, ἕναν Παπαστράτο, ἀκόμη καὶ τὸ σημείωμα τοῦ Βιετναμέζου. Αὐτὸς ποὺ μιλοῦσε γαλλικὰ τὰ πῆρε, ἄνοιξε τὸ πορτοφόλι μου πρῶτα, ὕστερα πῆρε τὸ διαβατήριο καὶ τραβήχτηκε κάτω ἀπὸ τὸ καντήλι νὰ διακρίνη καλύτερα. Μὲ πλησίασε ξανά, κρατῶντας τὰ λάφυρα καὶ τότε σκέφθηκα πὼς καὶ Βιὲτ Κόνγκ ἂν ἦσαν μπορεῖ νὰ τὴν εἶχα ἄσχημα ἂν μὲ πέρναν γιὰ κατάσκοπο.

—Δὲν εἶμαι Ἀμερικανός, τοῦ εἶπα.

—Εἶστε Χὴ Λάπ!

—Οὔτε Χὴ Λὰπ εἶμαι, ἔσπευσα νὰ ἀπαντήσω, ἀγνοῶντας τί ἐσήμαινε αὐτό.

—Δὲν εἶστε Χὴ Λάπ; ἔκανε ἐκεῖνος μὲ κάποια ἔκπληξη.

—Ὄχι! Οὔτε Ἀμερικανός.

—Τότε τί εἶσαστε;

—Μὰ τὸ εἴδατε στὸ διαβατήριό μου: Ἕλληνας.

—Αὐτὸ λέω κι' ἐγώ. Στὰ βιετναμέζικα ὁ Ἕλληνας λέγεται Χὴ Λάπ...

Ἀκολούθησε σιγή. Ὕστερα κάτι εἶπαν στὴν γλῶσσα τους οἱ τρεῖς ἀπαγωγεῖς καὶ μετὰ ἄνοιξαν μιὰ δεύτερη πόρτα καὶ μοῦ κάναν νόημα νὰ περάσω. Θέλησα νὰ ξεκαθαρίσω τὰ πράγματα.

—Μὰ ποῦ μὲ πᾶτε; Τί εἶσαστε σεῖς;

Πάλι ἄκουσα τὴν ἴδια ἄγρια, ἐπιτακτικὴ προσταγή:

—Σιλάνς!

Θέλοντας καὶ μὴ τοὺς ἀκολούθησα σὲ ἕνα δεύτερο δωμάτιο, πιὸ σκοτεινὸ ἀπ' τὸ ἄλλο. Μοῦ δεῖξαν κάτι γιὰ νὰ καθήσω καὶ μετὰ ὁ γλωσσομαθής, ποὺ φαινόταν σὰν ἀρχηγός, μᾶς ἄφησε, μπαίνοντας στὸ ἐσωτερικό. Ἔμεινα ἀνάμεσα στὶς ἄλλες δύο σκιές, καταλαβαίνοντας πὼς κρινόταν ἡ τύχη μου. Προσπάθησα νὰ πιάσω κουβέντα μὲ τοὺς φύλακές μου, ἀλλὰ ἀπέτυχα.

—Τί θὰ γίνη τώρα φίλοι; ρώτησα δειλά.

Ἐκεῖνοι ὅμως μεῖναν παγεροὶ καὶ σιωπηλοί. Ἂν ἔπεσα στὰ χέρια συμμορίας, σκέφθηκα, σίγουρα ὁ ἄλλος πῆγε νὰ συνεννοηθῆ μὲ τοὺς ἀρχηγούς του, τί νὰ μὲ κάνουν, ἀφοῦ μὲ ληστέψουν καὶ μοῦ πάρουν ὅλα τὰ ὑπάρχοντα. Ἂν ὅμως εἶναι Βιὲτ Κόνγκ, γιατὶ δὲν μοῦ τὸ λέν, μιὰ καὶ ἔχουν τὸ σημείωμα τοῦ Βιετναμέζου στὰ χέρια τους; Ὕστερα ὅμως θυμήθηκα, ὅτι δὲν κύτταξαν ἀκόμη τὸ σημείωμα οἱ ἀπαγωγεῖς μου.

Περιήγησις στὸ σκοτάδι

ΠΕΡΑΣΕ, τοὐλάχιστον, δέκα λεπτῶν ἀναμονὴ καὶ μετὰ ἡ πόρτα μὲ ἕνα τρίξιμο ἄνοιξε, γιὰ νὰ μπῆ μέσα πάλι ὁ ἄλλος. Σηκώθηκα ἀνυπόμονος, ἀποφασισμένος νὰ ἐξηγηθῶ μαζί του.

—Τί γίνεται, λοιπόν; Τί ἔκανα; Τί μὲ κρατᾶτε ἐδῶ;

—Ἐσεῖς τί θέλετε ἐδῶ;

Ἀποφάσισα νὰ τὰ παίξω ὅλα γιὰ ὅλα.

—Εἶμαι δημοσιογράφος καὶ θέλω νὰ ἔρθω σὲ ἐπαφὴ μὲ ἀνθρώπους τοῦ «Μετώπου».

Ἀκολούθησε σιωπή. Σὲ λίγο συνέχισα:

—Ἂν εἶστε τοῦ «Μετώπου», ὁδηγῆστε με στὰ στελέχη σας. Θέλω νὰ δημοσιεύσω στὴν Ἑλλάδα ὅ,τι μοῦ ποῦν. Γι' αὐτὸ ἦρθα ἐδῶ.

Ὁ ἄλλος ἔμεινε ἀνέκφραστος καὶ σιωπηλός. Τὸ ὕφος του δὲν ἔδειχνε καμμία ἔκπληξη.

Ἕνας Ἀμερικανὸς πιλότος ποὺ κατέπεσε στὸ βόρειο Βιετνάμ, φρουρεῖται ἀπὸ Βιετναμέζους.

Ἂν ἦταν Βιὲτ Κόνγκ, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι περίμενε νὰ τοῦ πῶ ὅ,τι τοῦ εἶπα, ἢ ὅτι ἦταν εἰδοποιημένος γιὰ τὴν περίπτωσή μου. Ἀλλὰ νὰ ποὺ μοῦ κάνει πάλι νόημα νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Τὴν φορὰ αὐτὴ ὅμως ὄχι πρὸς τὸ ἐσωτερικό, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἐξωτερικὸ τοῦ σπιτιοῦ.

Βγήκαμε ἔξω, στὸ σκοτεινὸ σοκάκι. Οἱ τρεῖς σκιὲς μὲ περιβάλλαν σφιχτὰ καὶ ἀπειλητικὰ καὶ ἀρχίσαμε νὰ βαδίζουμε. Στὴν ἀρχὴ ἔκανα νὰ διαμαρτυρηθῶ.

—Μὰ ποῦ μὲ πᾶτε χωρὶς νὰ μοῦ ἐξηγεῖτε; Τί εἶσαστε ἐπὶ τέλους;

Γιὰ τρίτη φορά, τὸ ξερὸ καὶ προστακτικὸ «σιλάνς» μὲ φρονημάτισε. Τοὺς ἀκολούθησα λοιπὸν χωρὶς ἀντιδράσεις, λέγοντας στὸν ἑαυτό μου γιὰ νὰ καταπνίξω τοὺς φόβους μου:

—Ἂν εἶναι Βιὲτ Κόνγκ σὲ πηγαίνουν σὲ στελέχη ἀνώτερου κλιμακίου. Αὐτὸ δὲν ἤθελες;

—Ἂν εἶναι ὅμως ληστές, μὲ πηγαίνουν ἴσως νὰ μὲ δολοφονήσουν, ἀπαντοῦσε ὁ ἑαυτός μου. Καὶ πρέπει νὰ μπήξω τὶς φωνές.

Ἀλλὰ σὲ λίγο σκέφθηκα:

—Νὰ μπήξω φωνές, νὰ μ' ἀκούση ποιός; Γιὰ δὲς ἐρημιά!

Πραγματικά, ὁ δρόμος εἶχε ἀδειάσει. Κόντευε μεσάνυχτα κι' εἶχαν καταλαγιάσει ὅλοι οἱ θόρυβοι. Στὴ Σαϊγκὸν ἡ κυκλοφορία σταματᾶ τὰ μεσάνυχτα καὶ ἡ ἀστυνομία μπορεῖ νὰ πυροβολήση ὅποιον συναντήση ἀργότερα. Ἀλλὰ ἐκείνη τὴν νύχτα τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, δὲν θὰ ὑπῆρχε ἀπαγόρευσις, χάρις στὴν 30ωρη ἀνακωχή. Ἡ φτωχογειτονιὰ αὐτὴ ὅμως, δὲν φαίνεται νὰ εἶχε διάθεση «νὰ τὸ ρίξη ἔξω» μὲ τὴν ἄρση τῆς ἀπαγορεύσεως. Τὸ ὡράριο τὸ δικό της δὲν τὸ ρυθμίζουν οἱ ἀστυνομικὲς διατάξεις, ἀλλὰ ἡ βιοπάλη καὶ ὁ μόχθος. Ἔτσι τώρα, δὲν ὑπῆρχε τὸ φοβερὸ παιδομάνι, οὔτε οἱ νοικοκυρὲς στὶς πόρτες. Ὅλα ἦταν κλειστά, σιωπηλὰ καὶ σκοτεινά. Μόνο κάπου - κάπου διασταυρωνόμαστε μὲ κανένα καθυστερημένο, ποὺ κοντοστεκόταν, μᾶς ἔρριχνε μιὰ ματιὰ καὶ συνέχιζε τὸν δρόμο του. Ἴσως νὰ ἦταν συνηθισμένο θέαμα τέτοιες νυχτερινὲς «ἀπαγωγὲς» καὶ ἢ δὲν ἤθελε, ἢ δὲν τολμοῦσε νὰ ἐνδιαφερθῆ.

Περπατήσαμε πάνω ἀπὸ δέκα λεπτά, περνῶντας ἀπὸ σοκάκι σὲ στενοσόκακο κι' ἐγὼ σκεπτόμουν: Οἱ περισσότερες πιθανότητες εἶναι νὰ ἔπεσα στὰ χέρια Βιὲτ Κόνγκ καὶ ὄχι ληστῶν. Κι' ἂν εἶναι κάτι τέτοιο, πετυχαίνω ὅ,τι ὅλες οἱ ὑπηρεσίες τάξεως καὶ ἀσφαλείας τῆς Σαϊγκὸν δὲν τὸ κατώρθωσαν τόσα χρόνια. Τὸν Μάρτιο τοῦ 1961 ἔγινε ἡ πρώτη δυναμικὴ ἐξόρμησις τοῦ «Μετώπου» στὴν πρωτεύουσα, ποὺ ἀνεστάτωσε καὶ πανικόβαλλε τὸ κράτος. Ἀκολούθησε πυκνούμενη σειρὰ ἀπὸ χτυπήματα, τὸ ἕνα πιὸ σκληρὸ ἀπ' τὸ ἄλλο, μὲ ἀποκορύφωμα τὴν ἐκπληκτικὴ ἀνατίναξη τοῦ περίφημου ὀχυρωμένου ξενοδοχείου «Μετροπὸλ» μὲ τὶς εἰκοσάδες νεκροὺς καὶ τραυματίες, Ἀμερικανούς. Συνολικά, στὰ τέσσερα αὐτὰ χρόνια, οἱ Βιὲτ Κόνγκ κάνουν μέσα στὴν πρωτεύουσα 352 «ἐξορμήσεις» καὶ προκάλεσαν τὸν θάνατο 1.850 Βιετναμέζων καὶ 210 Ἀμερικανῶν. Κανένα χτύπημα δὲν ἀστόχησε. Καὶ κανεὶς δράστης δὲν πιάστηκε. Ὁ μηχανισμὸς ποὺ ἐκτόξευε αὐτὰ τὰ τρομερὰ πλήγματα, ἦταν ἀόρατος καὶ ἀνεξιχνίαστος. Καὶ νά, ποὺ ἐγὼ ἀγγίζω αὐτὸν τὸν μηχανισμό...

Ὁ Ἕλληνας ἀπὸ τὴν Μακεδονία

ΝΑΙ, ΑΛΛΑ ἂν δὲν ἦσαν Βιὲτ Κόνγκ οἱ ἀπαγωγεῖς μου; Ἂν ἦσαν κακοποιοί; Δὲν εἶχα πεισθῆ τελείως καὶ σὲ λίγο οἱ φόβοι μου ἔμελλε νὰ ἐνισχυθοῦν.

Μπήκαμε σὲ ἕνα στενὸ ποὺ θύμιζε Κασμπὰ τοῦ Καΐρου καὶ σταματήσαμε σὲ μιὰ πόρτα. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς «ἀπαγωγεὺς» χτύπησε συνθηματικὰ καὶ ἡ πόρτα ἄνοιξε. Φάνηκε μιὰ σιλουέττα, στὴν ὁποία ὁ ἀρχηγὸς ἄρχισε κάτι νὰ τοῦ λέη κι' ὕστερα φαίνεται μὲ παρέδωσε σ' αὐτόν. Γιατὶ ἐκεῖνος ἀπομακρύνθηκε — οἱ ἄλλοι δύο παρέμειναν— καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς πόρτας, μιὰ μορφὴ ἄγρια καὶ ὄχι καθησυχαστική, πλησίασε τὸ μοῦτρο του στὸ δικό μου καὶ μὲ κύτταξε ἐξεταστικά. Μετὰ ἔνοιωσα νὰ μὲ σπρώχνουν βίαια, νὰ μὲ ρίχνουν σχεδὸν μέσα καὶ νὰ κλείνη ἡ πόρτα πίσω μου. Ὅλη αὐτὴ ἡ τραχειὰ συμπεριφορά, ποὺ ἐρχόταν σὲ κάποια ἀντίθεση μὲ τὴν ἕως τώρα αὐστηρὴ ἀλλὰ ὄχι βάναυση στάση τῶν «ἀπαγωγέων» μὲ τρομοκράτησε. Εἶναι ληστὲς λοιπὸν καὶ μὲ φέραν στὸ ἀρχηγεῖο τους; Ἡ Σαϊγκὸν ἦταν, ἐπὶ Γάλλων, τὸ βασίλειο τῶν μεγάλων ὀργανωμένων συμμοριῶν, ποὺ μπροστά τους οἱ σπεῖρες τοῦ Ἀλ Καπόνε καὶ τοῦ Ντίλλιγκερ ἦσαν κωμικὲς καὶ παιδαριώδεις. Μπορεῖ ὑπολείμματά τους νὰ ὑπῆρχαν καὶ τώρα. Ἔπεσα στὰ χέρια τους;

Οἱ φόβοι μου μεγάλωσαν σὲ λίγο. Μὲ ὁδήγησαν σὲ μιὰ ἄθλια κάμαρα, μισοσκότεινη κι' αὐτὴ καὶ μὲ ρίξαν σὲ μιὰ κάσσα ἐπάνω. Δύο ἄγνωστοι — ὄχι οἱ προηγούμενοι συνοδοί μου — ἔστεκαν ἀπὸ πάνω μου καὶ κάποια στιγμή, ὁ ἕνας ἀπ' αὐτούς, ἔψαξε σὲ ἕνα μπαοῦλο καὶ ἀνέσυρε ἕνα μαχαίρι, ποὺ τὸ πέρασε στὴ ζώνη του. Ἀστραπιαῖα ἔνοιωσα ἕνα ἰσχυρὸ κέντημα τρόμου: Πρέπει νὰ εἶναι ληστὲς λοιπόν. Περίμεναν νὰ πάρουν ἐντολὴ ἀπ' τοὺς ἀρχηγούς τους καὶ ἴσως μ' αὐτὸ τὸ μαχαίρι θὰ μοῦ κόβαν τὸν λαιμό. Κύτταζα τὸν φρουρὸ ποὺ εἶχε τὸ κοφτερὸ ὅπλο στὴ μέση του καὶ ἀνόητες σκέψεις μὲ περιτριγύριζαν: Νά, δὲν μοῦ φαίνεται πολὺ χειροδύναμος. Καὶ δὲν θὰ μπορέση νὰ μὲ σφάξη μιὰ κι' ἔξω. Τὰ ἀδύνατα — ὅπως ὅλων τῶν Βιετναμέζων — χέρια του, θὰ χρειασθοῦν νὰ καταφέρουν πολλὰ χτυπήματα καὶ θὰ μὲ κάνη νὰ ὑποφέρω. Τοὐλάχιστον νὰ γλύτωνα τὰ βασανιστήρια.

Ἀρκετὰ λεπτὰ ἔμεινα βυθισμένος σ' αὐτὲς τὶς ὀλέθριες σκέψεις. Ὥσπου, κάποια στιγμή, νέο πρόσωπο προστέθηκε στὴν ὁμήγυρι, ποὺ μοῦ ἔκανε νόημα νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Βγήκαμε ἀπ' τὸ δωμάτιο, προχωρήσαμε σὲ ἕναν στενὸ διάδρομο στὸ τέρμα τοῦ ὁποίου ὀρθώνονταν μιὰ πόρτα. Ὁ συνοδός μου ἔκανε νόημα νὰ ἀνοίξω τὴν πόρτα καὶ νὰ μπῶ. Τὴν ἄνοιξα — καὶ μπῆκα...

Τὸ πρῶτο ποὺ ἀντίκρυσα, αὐτὸ ποὺ ἅρπαξε τὴν ματιά μου, ἦταν τὰ πράγματά μου: Τὸ πορτοφόλι μου, τὸ διαβατήριό μου, οἱ δημοσιογραφικές μου κάρτες καὶ ὁ Παπαστράτος. Ἦσαν τοποθετημένα στὴ σειρά, πάνω σὲ ἕνα σανιδένιο τραπέζι. Καὶ γύρω στὸ τραπέζι, βρισκόντουσαν τρεῖς ἄνθρωποι, τρεῖς Βιετναμέζοι. Ἕνας νέος, ὡς 30 χρόνων καὶ δύο γέροι.

Τὸ δωμάτιο ἦταν χαμηλοτάβανο καὶ φτωχό. Οἱ τρεῖς Βιετναμέζοι εἶχαν τὴν ὄψη Σφίγγας. Τὰ σχιστὰ μάτια τους μὲ κυττοῦσαν ὀλόϊσια μὲ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ ἀνέκφραστα. Αὐστηρὸ θέαμα ποὺ μ' ἔκανε ν' ἀνατριχιάσω. Βρισκόμουν μπροστὰ σὲ δικαστήριο: Θὰ μὲ δικάζαν — γιατί; Πάλι τὸ κῦμα τῆς ἀνησυχίας μὲ κατέκλυσε. Ἀλλὰ ξαφνικά, ἀπροσδόκητα, ἕνα χαμόγελο χάραξε τὴν στυγνὴ μορφὴ τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς δύο γέρους. Καὶ ἄκουσα μιὰ ζεστὴ φιλικὴ καὶ ἐγκάρδια θὰ ἔλεγα, φωνή:

—Καλῶς τὸν Ἕλληνα ἀπὸ τὴν Μακεδονία. Καλῶς ἦλθες ἀπὸ τὴν Μακεδονία.

Κι' ἡ κατάπληξή μου μεγάλωσε, ὅταν ἡ ἴδια ζεστὴ φωνὴ πρόσθεσε:

—Καστοριά! Βερτικόπ! Σαλονίκ!...

ΣΟΛΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ: Τὰ στελέχη τοῦ μετώπου μοῦ ὁμιλοῦν.

ΕΔΟΘΗ ΑΔΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΗΝΤΗΘΗ Η ΜΗΤΗΡ ΤΟΥ ΜΠΕΛΛΑ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΥ ΥΙΟΥ ΤΗΣ ΕΙΣ ΜΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΙΣΑΝ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΤΗΣ ΑΛΓΕΡΙΑΣ

ΑΛΓΕΡΙΟΝ, 31. (Ρώυτερ).— Ἔγκυροι κύκλοι ἐδήλουν ὅτι ὁ πρώην πρόεδρος τῆς Ἀλγερίας κ. Ἀχμὲτ Μπὲν Μπέλλα συνηντήθη διὰ πρώτην φορὰν μὲ τὴν μητέρα του, ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου, ὁπότε ἐφυλακίσθη μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀρχῆς ἀπὸ τὸν συνταγματάρχην Μπουμεντιέν. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς κύκλους ἡ συνάντησις ἔλαβε χώραν τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς μὴ γνωσθέντα ὅμως μέχρι στιγμῆς τόπον.

Ἡ μήτηρ τοῦ Μπὲν Μπέλλα τὴν 19 ὥραν Γκρήνουϊτς τοῦ Σαββάτου ὡδηγήθη ἐκ τῆς οἰκίας πρὸς συνάντησιν τοῦ υἱοῦ της, ἀλλὰ μέχρι στιγμῆς αὐτὴ δὲν εἶχε ἐπιστρέψει εἰς Ἀλγέριον. Ὡς ἐγνώσθη ὅμως, ὑπὸ κύκλων προσκειμένων εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Μπὲν Μπέλλα, ἡ συνάντησις ἐπραγματοποιήθη.

Ὁ Μπὲν Μπέλλα δὲν ἐνεφανίσθη δημοσίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνατροπῆς του, ἀλλ' ὡς ἐδήλουν οἱ αὐτοὶ κύκλοι, ἀπηύθυνε δύο ἐπιστολὰς πρὸς τὴν μητέρα του, περιεχούσας πληροφορίας περὶ τοῦ τρόπου διαβιώσεώς του.

Πιστεύεται ὅτι, ὁ πρώην Ἀλγερινὸς ἡγέτης, κρατεῖται εἰς Ἀλγέριον εἴτε εἰς τὸ κτίριον τοῦ ναυαρχείου πλησίον τοῦ λιμένος, εἴτε εἰς ἐξοχικὴν κατοικίαν, πλησίον τῆς πόλεως καὶ εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἐλ Μπιάρ.

Μέχρι στιγμῆς τὸ ἐπαναστατικὸν συμβούλιον, τὸ ὁποῖον κυβερνᾶ τὴν χώραν δὲν ἀνεκοίνωσεν οὐδεμίαν ἀπόφασιν περὶ τῆς τύχης τοῦ Μπὲν Μπέλλα, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰς ὑφισταμένας πληροφορίας εὑρίσκεται εἰς ἀρίστην κατάστασιν.

Τὸν Νοέμβριον, εἰς τὴν ἐν Ραμπὰτ Ἀλγερινὴν πρεσβείαν ὑπεβλήθη αἴτησις φέρουσα 245 ὑπογραφὰς διὰ τῆς ὁποίας ἐκαλεῖτο ἡ κυβέρνησις τῆς Ἀλγερίας νὰ ἐπιτρέψη εἰς τὸν Μπὲν Μπέλλα ὅπως δεχθῆ ἐπίσκεψιν τοῦ προσωπικοῦ ἰατροῦ του καὶ ἔλθη εἰς ἐπαφὴν μὲ μέλη τῆς οἰκογενείας του.

Σημειωτέον, ὅτι κύκλοι τῆς κυβερνήσεως τῆς Ἀλγερίας ἀπέφυγον νὰ σχολιάσουν ἐπισήμως τὰς πληροφορίας περὶ συναντήσεως τοῦ κ. Μπὲν Μπέλλα μετὰ τῆς μητρός του, χωρίς, ὅμως νὰ ἀποκλείουν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον αὐτό.

ΤΑ ΠΕΡΙ ΑΠΑΓΩΓΗΣ

ΑΛΓΕΡΙΟΝ, 31. (ΑΝΣΑ).— Οἱ ἔγκυροι κύκλοι ἀλγερινοῦ ὑπουργείου πληροφοριῶν ἐχαρακτήριζον ὡς ὅλως ἀβασίμους τὰς πληροφορίας, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν εἰς ἀμερικανικὴν ἐφημερίδα καὶ καθ' ἃς Αἰγύπτιοι κομμάντος ἀπεπειράθησαν, ἐπανειλημμένως νὰ ἀπελευθερώσουν τὸν τέως πρόεδρον τῆς Ἀλγερίας Ἀχμὲτ Μπὲν Μπέλλα.

Ο κ. ΜΠΩΛ ΑΝΑΙΡΩΝ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΡΑΣΚ ΕΠΙΒΕΒΑΙΟΙ ΟΤΙ ΑΙ ΗΝ. ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΑΝΕΛΑΒΟΝ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΙΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΒΑΝΣΤΟΝ, Ἰλλινόϊς, 31. (Ρώυτερ).— Ὁ Ἀμερικανὸς ὑφυπουργὸς ἐξωτερικῶν κ. Μπώλ, ἐδήλωσεν ὅτι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ὀφείλουν νὰ ἀντιταχθοῦν εἰς πᾶσαν ἀπόπειραν τῶν κομμουνιστῶν νὰ μεταβάλουν διὰ τῆς βίας τὰ σύνορα καὶ τὰς γραμμὰς διαχωρισμοῦ ποὺ ὡρίσθησαν μετὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον.

Ὁ κ. Μπώλ, ἀπευθυνόμενος εἰς συγκέντρωσιν φοιτητῶν τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Ἔβανστον ἐτόνισεν ὅτι ὁ πόλεμος τοῦ Βιετνὰμ δὲν εἶναι τοπικὴ διένεξις, ἀλλὰ κατατάσσεται εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ συνεχιζομένου ἀγῶνος πρὸς παρεμπόδισιν τῶν κομμουνιστῶν εἰς τὴν προσπάθειάν των νὰ ἀνατρέψουν τὴν ὑφισταμένην ἰσορροπίαν δυνάμεων διὰ τῆς βίας ἢ τῆς ἀπειλῆς προσφυγῆς εἰς βίαν.

Αἱ ὡς ἄνω παρατηρήσεις θεωροῦνται ὡς ἀντιτιθέμεναι εἰς τὰ λεχθέντα τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ ὑπουργοῦ ἐξωτερικῶν κ. Ράσκ, ὅτι αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι δὲν θεωροῦν ἑαυτὰς ὡς τὸν χωροφύλακα τοῦ κόσμου καὶ ἐνδιαφέρονται κυρίως νὰ βοηθήσουν τὰς χώρας ἐκείνας ἔναντι τῶν ὁποίων ἔχουν ἀναλάβει ὑποχρεώσεις.

Ὁ κ. Μπὼλ προειδοποίησεν ἐπίσης, ὅτι θὰ ἦτο σφάλμα νὰ θεωρηθῆ ὁ ψυχρὸς πόλεμος ὡς μόνιμον φαινόμενον.

Συναφῶς, ὡμίλησε περὶ τῶν ἀλλαγῶν, αἱ ὁποῖαι ἐσημειώθησαν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, προβλέψας παρομοίαν ἐξέλιξιν ὅσον ἀφορᾶ ἐπίσης τὴν κομμουνιστικὴν Κίναν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀποδοκιμασθῆ ἡ σημερινὴ φιλοπόλεμος στάσις της.

Ο ΜΟΝΤΟΥΝΙΟ ΚΑΤΕΛΑΒΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΘΕΣΙΝ ΕΙΣ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΤΟΥ ΣΑΝ ΡΕΜΟ

ΣΑΝ ΡΕΜΟ, 31. (Ἡνωμ. Τύπος).— Διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὁ Ντομένικο Μοτούνιο, ὁ διάσημος Ἰταλὸς συνθέτης καὶ τραγουδιστής, ἐσάρωσε τὰ βραβεῖα εἰς τὸ φεστιβὰλ τραγουδιοῦ τοῦ Σὰν Ρέμο. Τὸ τραγούδι του «Ντίο κόμμε τ' ἄμο» («Θεέ μου πόσο σ' ἀγαπῶ»), ἐξῆλθε παμψηφεὶ πρῶτον.

Ὁ Μοντούνιο ποὺ ἔχει χαρίσει ἀμέτρητες ἐπιτυχίες εἰς τὴν ἐλαφρὰν μουσικὴν κερδίζει τὸ πρῶτον βραβεῖον διὰ τετάρτην φοράν. Οἱ τρεῖς ἄλλες του νίκες ἦσαν μὲ τὰ τραγούδια «Βολάρε» (1958), «Πιόβε» (1959), καὶ «Ἀντίο - Ἀντίο» (1962). Ἂν λοιπόν, τὸ «Ντίο κόμμε τ' ἄμο» ἀκολουθήση τὴν ἐμπορικὴ ἐπιτυχία τῶν προηγουμένων, εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ μυστακοφόρος ἰδιόρρυθμος τραγουδιστὴς θὰ εἰσπράξη τὴν δόξα καὶ τὸ χρῆμα, φυσικά, ἀπὸ μιὰ ἀκόμη διεθνῆ ἐπιτυχία. Τὸ «Βολάρε» καὶ τὸ «Τσάο, τσάο μπαμπίνα» μετεφράσθησαν εἰς ἑπτὰ γλώσσας καὶ κυκλοφόρησαν εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδας δίσκους.

Μετὰ τὴν νίκην τοῦ Μοντούνιο, ἐπῆρξε θύελλα παραπόνων, διότι οἱ περισσότεροι θεωροῦσαν τὸν ἑαυτόν των ἠδικημένον. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ φεστιβὰλ κ. Ραβέρα, εἶχεν ὀργανώσει ἐφέτος μίαν τεραστίαν ἐκστρατείαν νὰ συγκεντρώση διεθνῆ ἀστέρια, ὑποσχόμενος πολλὰς νίκας. Ἔτσι, κανεὶς δὲν ἠμποροῦσε νὰ φαντασθῆ ὅτι ὁ Μοντούνιο θὰ σάρωνε κυριολεκτικά, μὲ 77 ψήφους, τὴν πρώτην, δευτέραν καὶ τρίτην νίκην. Οὐσιαστικά, λοιπόν, δεύτερα τραγούδια δὲν ὑπάρχουν, μιὰ ποὺ ὅλα τὰ ἑπόμενα εἶναι εἰς τὴν ἰδίαν μοῖραν, ἀπὸ 31 ψήφους καὶ κάτω.

Δὲν εἶναι ὅμως ἀπίθανον (ἔχει συμβῆ σὲ δεκάδες φεστιβάλ), νὰ γνωρίσουν μερικὰ ἀπὸ τὰ «ἀποτυχόντα» τραγούδια μεγαλυτέραν δημοτικότητα ἀπὸ τὰ πρῶτα. Τὸ φαινόμενον δὲν εἶναι ἀσυνήθιστον: Πέρυσι, τὸ «Σὲ πιάντζι, σὲ ρίντι» τοῦ Μπόμπυ Σόλο, ἀγαπήθηκε πολὺ λιγώτερο ἀπ' τὸ «Λὲ κολλίνε σόνο ἰν φιόρε», ποὺ δὲν ἦταν πρῶτο.

Ἡ Κατερίνα Καζέλι, μὲ τὸ «Νεσούντο μὶ πιὸ τζουντικάρε» («Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ κρίνει»), κέρδισε 31 ψήφους. Ἡ Βίλμα Κόϊτς, μὲ τὸ «Ἰν οὖν φιόρε» («Μέσα σ' ἕνα λουλούδι») 19 ψήφους. Ὁ Κλαούντιο Βίλλα, μὲ τὸ «Ἕνα σπίτι στὴν κορφὴ τοῦ κόσμου», 16. Τὸ ἀμερικάνικο συγκρότημα Νιοὺ Κρίστι Μίνστρελς μὲ τὸ «Οὔνα ρόζα ντὰ Βιέννα» («Ἕνα τριαντάφυλλο ἀπ' τὴν Βιέννη») 14. Ἡ Ὀρνέλλα Βανόνι καὶ ἡ Ὀριέττα Μπέρτι σὲ δεύτερη ἐκτέλεσι καὶ τὸ «Ἰο τὶ νταρὸ ντὶ πιοὺ» («Θὰ σοῦ δώσω περισσότερο») 11. Ὁ Τζιόρτζιο Γκάμπερ καὶ τὸ «Μάϊ, μάϊ Βαλεντίνα» 11. Ὁ Ἐντουάρντο Βιανέλλο καὶ ἡ Φρανσουὰζ Ἀρντύ, μὲ τὸ «Πάρλα μὶ ντὶ τὲ» («Μίλα μου γιὰ σένα») 9. Ὁ Σέρτζιο Ἀντρίγκο μὲ τὸ «Ἀντέσσο σὶ» ποὺ κατεχειροκροτήθη ἀπὸ τὸ κοινὸ 8.

Ὁ Ἀντριάνο Τσελεντάνο, ὁ Μπόμπυ Σόλο καὶ ἄλλοι γνωστοὶ τραγουδισταί, δὲν εἰσῆλθον οὔτε εἰς τὴν τελευταίαν διαλογήν.

ΕΙΣ ΕΠΤΑΛΟΦΟΝ

ΜΙΚΡΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΕΠΕΣΕΝ ΕΚ ΒΕΡΑΝΤΑΣ ΤΡΙΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ ΚΑΙ ΕΤΡΑΥΜΑΤΙΣΘΗ

ΑΠΩΛΕΣΕ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΝ ΕΝΩ ΗΣΤΕΙΖΕΤΟ ΜΕ ΦΙΛΟΝ

Εἰς Ἑπτάλοφον εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Θησέως 52 οἰκίαν του, ὁ Κ. Καμπίτσης, ἐτῶν 10, μαθητής, εὑρισκόμενος εἰς τὴν βεράνταν τοῦ τρίτου ὀρόφου ἀπώλεσε τὴν ἰσορροπίαν του, ἐνῶ ἠστεΐζετο μὲ φίλον του, ἐπὶ τοῦ κιγκλιδώματος καὶ κατέπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τραυματισθῆ σοβαρῶς εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματός του, νὰ ὑποστῆ δὲ καὶ ἐγκεφαλικὴν διάσεισιν. Διεκομίσθη εἰς κλινικήν.

ΠΕΝΤΕ ΑΤΟΜΑ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΝΤΑΙ ΩΣ ΣΥΝΕΡΓΟΙ ΤΗΣ Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ

ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΛΑΣΤΑΣ ΑΔΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ

Προσῆλθον χθὲς ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτοῦ τοῦ Γ' τμήματος κ. Καρύμπαλη, οἱ Α. Γεωργίου, Χ. Πατσούδης, Χ. Δημητριάδης, Κ. Παρσομαγουλᾶς καὶ Ι. Ζαραγκούλιας, προκειμένου νὰ ἀπολογηθοῦν κατηγορούμενοι ὡς συνεργοὶ τῆς Ε. Δημητριάδου διὰ τὴν γνωστὴν ὑπόθεσιν τῶν πλαστῶν ἀδειῶν ἠλεκτρολόγων.

Ἐναντίον τῶν ἀπηγγέλθησαν αἱ κατηγορίαι τῆς συνεργίας εἰς σύστασιν συμμορίας καὶ κατασκευῆς σφραγίδων. Ἅπαντες ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον τεσσαρακοντακτώρων προθεσμίαν καὶ θὰ ἀπολογηθοῦν αὔριον.

ΜΕΓΑΛΕΜΠΟΡΟΣ ΕΠΩΛΗΣΕ 2.000 ΚΟΝΣΕΡΒΕΣ "ΧΑΛΑΣΜΕΝΕΣ" ΕΙΣ ΣΧΟΛΗΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

ΡΟΔΟΣ, 31.— Ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, ἐσχηματίσθη δικογραφία κατὰ τοῦ μεγαλεμπόρου Γ. Φαρμακίδη, ὁ ὁποῖος ἐπρομήθευσε εἰς τὴν σχολὴν χωροφυλακῆς 2.000 κονσέρβες κρέατος, ἀκαταλλήλους πρὸς βρῶσιν.

Ὁ Φαρμακίδης ἐγνώριζεν, ὅτι οἱ κονσέρβες ἦσαν «χαλασμένες», διότι ἡ πώλησίς των εἶχεν ἀπαγορευθῆ ὑπὸ τῶν ὑγειονομικῶν ἀρχῶν. Ἡ δικογραφία ἀπεστάλη εἰς τὴν εἰσαγγελίαν.

650 ΑΚΤΗΜΟΝΕΣ ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΝ ΕΚΤΑΣΙΝ 850 ΣΤΡΕΜΜΑΤΩΝ

ΚΟΥΦΑΛΙΑ, 31. — Τὸ πρόβλημα τῶν ἀκτημόνων Κουφαλίων κατέστη ὀξύτατον, συνεπείᾳ τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκῶν ἐκτάσεων πρὸς ἀποκατάστασίν των. Ἀξίζει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἑξακόσιοι πεντήκοντα ἀκτήμονες δι' αἰτήσεών των πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἀπαλλοτριώσεων Θεσσαλονίκης διεκδικοῦν ὀκτακόσια μόνον στρέμματα δημοσίας ἐκτάσεως εἰς τὴν ἀγροτικὴν περιοχὴν Κουφαλίων.

ΔΙΕΠΡΑΞΑΝ ΔΙΑΡΡΗΞΕΙΣ ΔΥΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΕΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ, 31.— Ὄργανα τοῦ τμήματος ἀσφαλείας συνέλαβον τοὺς στρατιώτας Δημ. Βασιλόπουλο, κάτοικον Ἀθηνῶν καὶ Κων. Κατσούρη, κάτοικον Τριχωνίδος, ἐνῶ διερρήγνυαν τὰς νυκτερινὰς ὥρας τὸ περίπτερον τοῦ Κ. Μαυρίδη, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μοζαράκη. Οἱ δύο στρατιῶται ἀνακρινόμενοι ὡμολόγησαν καὶ ἄλλας διαρρήξεις περιπτέρων καὶ παντοπωλείων τὰς ὁποίας διέπραξαν κατὰ τοὺς

ΥΠΕΣΤΗ ΣΥΓΚΟΠΗΝ ΓΥΝΗ ΑΠΟΠΕΙΡΑΘΕΙΣΑ ΝΑ ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΗ

ΒΟΛΟΣ, 31.— Ἡ Μαρία Ἀρβανιτοπούλου, ἐτῶν 50, κάτοικος Νέας Δημητριάδος, καταληφθεῖσα ὑπὸ μελαγχολίας, κατόπιν τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου της, ἀπεπειράθη νὰ αὐτοκτονήση, ἀποκόψασα τὰς φλέβας ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, μὲ ξυραφάκι. Διεκομίσθη εἰς τὸ κρατικὸν νοσοκομεῖον Βόλου, ὅπου τῆς ἐπεδέθησαν τὰ τραύματα. Τὸ περιστατικὸν εἶχε συμβῆ πρὸ τετραμήνου. Ἀλλὰ ἐνῶ ἐνοσηλεύετο εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἡ ἀτυχὴς γυνὴ ἀπεβίωσεν ἐκ συγκοπῆς.

ΚΑΙ ΑΛΛΑΙ ΔΟΝΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΝ

ΑΓΡΙΝΙΟΝ, 31.— Τρεῖς σεισμικαὶ δονήσεις, ἰσχυρόταται, συνεκλόνισαν τὴν 4.55, 5.05 καὶ 8.30 π.μ. τῆς Κυριακῆς τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν. Ἐσημειώθησαν μικροζημίαι εἰς παλαιὰ οἰκήματα. Θύματα δὲν ὑπάρχουν.

Ἐξ ἄλλου, σήμερον (χθὲς) τὴν 11.57 π.μ. ἰσχυρότατος τοπικὸς σεισμός, συνεκλόνισεν, ἐκ νέου τὴν ἐπαρχίαν Τριχωνίδος. Θύματα δὲν ὑπάρχουν.

ΕΚ ΖΑΧΑΡΟΔΙΑΒΗΤΟΥ ΠΑΣΧΕΙ Ο ΓΚΙΟΥΡΣΕΛ ΚΑΙ ΗΜΙΠΑΡΑΛΥΣΕΩΣ ΕΛΑΦΡΑΣ ΜΟΡΦΗΣ

ΑΥΡΙΟΝ ΑΝΑΧΩΡΕΙ ΕΙΣ ΗΝΩΜ. ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

ΑΓΚΥΡΑ, 31. (Ρώυτερ).— Ὁ πρόεδρος τῆς Τουρκίας κ. Γκιουρσέλ, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναχωρήση ἀεροπορικῶς εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας διὰ νὰ ὑποβληθῆ εἰς θεραπείαν εἰς τὸ νοσοκομεῖον «Οὐάλτερ Ρῆντ» τῆς Οὐάσιγκτων, πάσχει ἐκ σακχαροδιαβήτου καὶ μερικῆς παραλύσεως. Οἱ θεράποντες ἰατροί του, ἐτόνισαν ὅτι ὅλαι αἱ ἄλλαι λειτουργίαι τοῦ ὀργανισμοῦ του εἶναι φυσιολογικαί.

Ὁ πρόεδρος Γκιουρσὲλ εἶχεν ὑποστῆ μερικὴν παράλυσιν εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευράν του, συνεπείᾳ συμφορήσεως κατὰ τὸ 1961, ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν του τελούσης τότε ἐπιτροπῆς ἐθνικῆς ἑνότητος 14 ἀξιωματικῶν.

Ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ἀποστέλλει εἰδικὸν ἀεροπλάνον εἰς Ἄγκυραν διὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ προέδρου Γκιουρσέλ.

ΔΙΗΜΕΡΟΣ ΑΝΑΒΟΛΗ

ΑΓΚΥΡΑ, 31. (Ρώυτερ).— Ἡ μετάβασις τοῦ προέδρου Γκιουρσὲλ εἰς Οὐάσιγκτων διὰ νὰ ὑποβληθῆ εἰς ἰατρικὴν θεραπείαν ἴσως ἀναβληθῆ ἐπὶ διήμερον. Ὁ πρόεδρος Γκιουρσὲλ ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήση διὰ τοῦ εἰδικοῦ ἀεροσκάφους τοῦ προέδρου Τζόνσον, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀπογειωθῆ ἀπὸ τὸ ἀεροδρόμιον τῆς Οὐάσιγκτων λόγῳ δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν.

Κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κ. Γκιουρσέλ, καθήκοντα προέδρου θὰ ἀσκῆ ὁ πρόεδρος τῆς γερουσίας κ. Ἀτασαγκούν.

ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΕΠΑΦΩΝ

ΚΩΝ/ΠΟΛΙΣ, 31. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).— Διπλωματικοὶ παρατηρηταὶ τονίζουν ὅτι ἡ ἀσθένεια τοῦ προέδρου Γκιουρσὲλ καὶ ἡ μετάβασίς του εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας, πρὸς θεραπείαν, θὰ παράσχη εἰς αὐτὸν τὴν εὐκαιρίαν ὡρισμένων πολιτικῶν ἐπαφῶν.

Κατὰ τοὺς παρατηρητάς, τὸ ταξίδιον συνδυαζόμενον μὲ τὰς φήμας περὶ σχεδιαζομένης μεταβάσεως εἰς Ἀμερικὴν καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου, προσλαμβάνει ἰδιαιτέραν σημασίαν.

Τὴν εἴδησιν περὶ τοῦ ταξιδίου «θεραπείας» τοῦ Τούρκου προέδρου, δημοσιεύουν ὅλαι αἱ τουρκικαὶ ἐφημερίδες μὲ ἐντυπωσιακοὺς τίτλους.

Η ΕΟΚ ΑΠΕΔΕΧΘΗ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΠΡΟΤΑΣΙΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΕΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΖΩΤΙΚΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ, 31. (Ρώυτερ). — Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κοινὴ Ἀγορὰ πρόκειται νὰ λειτουργήση ἐκ νέου μὲ πλήρη ἀπόδοσιν κατόπιν συμφωνίας, ἡ ὁποία ἐπετεύχθη ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν της.

Ἡ Γαλλία ἡ ὁποία ἀπεῖχε τῆς δραστηριότητος τῆς Ε.Ο.Κ., συνεφώνησε νὰ ἐπανέλθη εἰς τοὺς κόλπους της ἀφοῦ κατέστησε σαφὲς ὅτι ἔχει τὴν πρόθεσιν νὰ διατηρήση τὴν ἀνεξαρτησίαν της ἐπὶ θεμάτων ζωτικοῦ ἐνδιαφέροντος. Οἱ παρατηρηταὶ ὑπογραμμίζουν ὅτι ἡ Γαλλία ἠδύνατο νὰ προβῆ εἰς τὴν δήλωσιν αὐτὴν πρὸ ἑπταμήνου, χωρὶς νὰ προκαλέση παράλυσιν τῆς δραστηριότητος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος.

Τὰ ἐκ τεσσάρων σημείων κείμενον τῆς συμφωνίας, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζεται ὡς «συμφωνία κυρίων» καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν, βάσει ὀλλανδοβελγικοῦ σχεδίου ἐκφράζει γενικὴν ἐπιθυμίαν περὶ ἐπιτεύξεως ὁμοφώνως ἐγκρινομένων λύσεων εἰς τοὺς κόλπους τοῦ συμβουλίου ἐντὸς λογικοῦ χρονικοῦ διαστήματος, ἐπὶ προτάσεων, διὰ τῶν ὁποίων διακυβεύονται τὰ ζωτικὰ συμφέροντα ἑνὸς ἢ περισσοτέρων συνεταίρων. Εἰς τὸ κείμενον ἀναφέρεται γαλλικὴ δήλωσις, ὅτι εἰς περίπτωσιν διακυβεύσεως ἰδιαιτέρως σημαντικῶν συμφερόντων, αἱ συζητήσεις ἐντὸς τοῦ συμβουλίου πρέπει νὰ συνεχίζωνται μέχρις ὅτου ἐπιτευχθῆ ὁμόφωνος συμφωνία. Προβλέπεται, ἐπίσης διαφορὰ ἀπόψεων ἐπὶ τῆς ἀκολουθητέας διαδικασίας εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δὲν θὰ ἐπετυγχάνετο ὁμοφωνία καὶ τονίζεται ὅτι «ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ ἓξ ἀντιπροσωπεῖαι πιστεύουν ὅτι ἡ διαφορὰ αὐτὴ δὲν ἐμποδίζει ἐπανάληψιν τῆς λειτουργίας τῆς κοινότητος».

Κατὰ τοὺς παρατηρητάς, οἱ ἓξ θὰ προσπαθοῦν πάντοτε νὰ ἐπιτυγχάνουν ὁμοφωνίαν ἐπὶ τῶν βασικῶν θεμάτων.

Ἡ Γαλλία ἀπέτυχε νὰ μειώση σοβαρῶς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ΕΟΚ, ἡ ὁποία διετήρησε τὸ δικαίωμα νὰ διατυπώνη προτάσεις, ἂν καὶ ἐξεφράσθη ἡ εὐχὴ ὅπως συμβουλεύεται τὰ κράτη μέλη πρὶν προβαίνη εἰς τὴν διατύπωσίν των.

Οἱ ὑπουργοὶ συνεφώνησαν ἐπίσης ἐπὶ τοῦ αἰτήματος, τῆς δυτικῆς Γερμανίας ὅπως αἱ ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν θεμάτων ἀποφάσεις λαμβάνωνται ὁμοφώνως ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῶν ὑπουργῶν.

Πάντως, ἡ ἐπιτευχθεῖσα συμφωνία πρέπει νὰ τύχη τῆς ἐγκρίσεως τῶν ἐνδιαφερομένων κυβερνήσεων.

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ Η ΑΓΓΛΙΑ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 31. (Ρώυτερ).—Ἡ βρεταννικὴ κυβέρνησις ἐξεδήλωσεν ἐπισήμως τὴν ἱκανοποίησίν της διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν συμφωνίαν μεταξὺ τῶν ἓξ ἑταίρων τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς. Ἐκπρόσωπος τοῦ Φόρεϊν Ὄφφις ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ἀγγλία ἐλπίζει, ὅτι κατόπιν τῆς λύσεως τῆς κρίσεως εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγορὰν ἡ ΕΟΚ θὰ δυνηθῆ νὰ μετάσχη ἐκ νέου εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τοῦ γύρου Κέννεντυ εἰς τὰ πλαίσια τῆς ΓΚΑΤΤ.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΜΕΤΕΦΕΡΘΗΣΑΝ ΕΙΣ ΤΟ ΙΡΑΚ ΚΑΙ ΜΑΧΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΟΥΡΔΩΝ ΑΝΤΑΡΤΩΝ

ΤΕΧΕΡΑΝΗ, 31. (Ἀσσ. Πρές). — Ἡ ἀπογευματινὴ ἐφημερὶς τῆς Τεχεράνης «Ἐτελάατ», γράφει, ὅτι τέσσαρα αἰγυπτιακὰ τάγματα ἔχουν ἐνισχύσει τὰς ἰρακινὰς δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ δεκαετίαν προσπαθοῦν νὰ καταστείλουν τὴν ἐξέγερσιν τῶν Κούρδων εἰς τὸ βορειοανατολικὸν Ἰράκ.

Σύμφωνα πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς ἐφημερίδος εἰς τὸ Κουρδιστάν, αἱ αἰγυπτιακαὶ δυνάμεις λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς μάχας ἐναντίον τῶν Κούρδων τοῦ Μουλὰ Μουσταφὰ Μπαρζανή.

Κατὰ τὴν ἐφημερίδα, ἀξιωματικοὶ τοῦ ἰρακινοῦ στρατοῦ διεμαρτυρήθησαν διὰ τὴν «προσβλητικὴν παρουσίαν τῶν αἰγυπτιακῶν ταγμάτων εἰς τὸ Ἰράκ».

Ἐν τῷ μεταξύ, αἱ ἐφημερίδες τῆς Τεχεράνης, δημοσιεύουν συνεχῶς ἐκτενεῖς περιγραφὰς τῶν σκληρῶν μαχῶν μεταξὺ τῶν κυβερνητικῶν δυνάμεων τοῦ Ἰρὰκ καὶ τῶν Κούρδων, αἱ ὁποῖαι διεξάγονται εἰς τὰς περιοχὰς Κιουρκοὺκ Σολεϊμάνιεχ καὶ Ἀρμπίλ. Κατὰ τὰς πληροφορίας αὐτὰς αἱ κυβερνητικαὶ δυνάμεις ὑπέστησαν κατὰ τὰς τελευταίας 40 ἡμέρας βαρείας ἀπωλείας, ἀνερχομένας εἰς χιλίους νεκρούς.

Ο κ. ΧΗΘ ΚΑΤΗΓΟΡΗΣΕ ΤΟΝ κ. ΟΥΪΛΣΩΝ ΟΤΙ ΕΧΕΙΡΙΣΘΗ ΚΑΚΩΣ ΤΟ "ΡΟΔΕΣΙΑΝΟΝ"

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 31. (Ἀσσ. Πρές).— Ὁ ἡγέτης τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος κ. Χὴθ κατηγόρησε τὸν Βρετανὸν πρωθυπουργὸν κ. Οὐΐλσων ὅτι παρεμποδίζει μίαν «ἔντιμον διευθέτησιν» τοῦ ζητήματος τῆς Ροδεσίας. Ἀπαντῶν ὁ κ. Οὐΐλσων ἐκάλεσε τοὺς συντηρητικοὺς νὰ κατεθέσουν πρότασιν μομφῆς κατὰ τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἔναντι τοῦ ροδεσιανοῦ προβλήματος. Αἱ προστριβαὶ μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων κομμάτων ἐσημειώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν συζητήσεως τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων ὅπου ἀνεκοινώθησαν τὰ νέα μέτρα διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ οἰκονομικοῦ μποϋκοτὰζ τῆς Ροδεσίας.

Ἐνωρίτερον ὁ κ. Οὐΐλσων εἶχεν ἐξαγγείλει ὅτι ἀπηγορεύθησαν ὅλαι αἱ ἐμπορικαὶ ἀνταλλαγαὶ μετὰ τῆς Ροδεσίας.

Τὸ μνημόσυνον τῆς Ἑν. Κέντρου πρὸς τὸν συναρχηγόν της

Χιλιάδες λαοῦ εἰς τὸ Ἀκρωτήρι ἐτίμησαν τὸν Σοφοκλῆ Βενιζέλον

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗ ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΕΜΒΛΗΘΕΝΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: «Ἡ Ἕνωσις Κέντρου ὑπῆρξε δημιούργημά του.— Ἡ 16η Φεβρουαρίου πλησιάζει καὶ θὰ τὰ εἴπωμεν.— ΝΙΚ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: «Ἡ ψυχή του χαίρει διότι μᾶς βλέπει ἡνωμένους. Λυπεῖται διότι ἀπουσιάζουν οἱ λιγόψυχοι».—

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἐκ τῆς 1ης σελίδος

καὶ τὴν Δημοκρατίαν καὶ νὰ χαιρετήσουν τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου κ. Παπανδρέου.

Ἡ κακοκαιρία ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἡ νομαρχιακὴ ἐπιτροπὴ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου εἶχεν εἰσηγηθῆ τὴν ἀναβολὴν τοῦ μνημοσύνου. Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου, ὅμως, ἀπήντησεν ὅτι δὲν κατέρχεται εἰς τὰ Χανιὰ διὰ πολιτικὴν συγκέντρωσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἱεροῦ χρέους πρὸς τὴν μνήμην τοῦ συναρχηγοῦ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἑνώσεως Κέντρου κ. Γ. Παπανδρέου, κ. Κυριάκου Βενιζέλου, ὁ κ. Νικήτας Βενιζέλος, ὁ τέως ὑπουργὸς κ. Πολυχρονίδης καὶ πλήθη κόσμου, πρὸ τοῦ τάφου τοῦ Σοφ. Βενιζέλου.

Αἱ ἐκδηλώσεις ἤρχισαν ἀπὸ τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ φέρον τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου ἀεροσκάφος προσεγειώθη εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τῶν Χανίων καὶ συνεχίσθησαν καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς διαδρομῆς πρὸς τὴν πόλιν. Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ὑπεδέχθη τὸν κ. Γ. Παπανδρέου ὁ κ. Νικήτας Βενιζέλος μετὰ τῶν κ.κ. Ἀνδρ. Παπανδρέου, Σ. Παπαπολίτη καὶ τῶν ἄλλων βουλευτῶν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου οἱ ὁποῖοι εἶχον κατέλθει ἀπὸ τῆς προηγουμένης εἰς τὰ Χανιά. Εὐσταλεῖς βρακοφόροι καὶ νεάνιδες μὲ τοπικὰς ἐνδυμασίας, καθὼς καὶ τὸ προεδρεῖον τῆς πανελληνίου ἑνώσεως Κρητῶν ἀγωνιστῶν, μὲ τὴν σημαίαν των ἐπλαισίωναν τὴν ὑποδοχήν.

Μόλις ὁ κ. Γ. Παπανδρέου ἐνεφανίσθη εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κλίμακος τοῦ ἀεροσκάφους, τὸ πλῆθος τῶν φανατικῶν ὀπαδῶν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, ἐξέσπασεν εἰς ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὰς καὶ χειροκροτήματα:

—Νὰ μᾶς ζήσης γέρο.

—Ζήτω ὁ Παπανδρέου.

—Εἶσαι ὁ πρωθυπουργός.

Μεγάλη φάλαγξ αὐτοκινήτων ἐσχηματίσθη καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τοῦ ἀεροδρομίου μέχρι τῆς εἰσόδου τῆς πόλεως. Αἱ ἰσχυρόταται δυνάμεις χωροφυλακῆς, αἱ ὁποῖαι εἶχον μεταφερθῆ, ἀπὸ τοὺς ἄλλους νομοὺς προσεπάθουν νὰ ἀπομακρύνουν τὰ πλήθη τὰ ὁποῖα ἔσπευδαν πρὸς τὸ αὐτοκίνητον τοῦ κ. Γ. Παπανδρέου, διὰ νὰ τὸν χαιρετήσουν καὶ νὰ τὸν ἰδοῦν ἀπὸ κοντά. Ἡ τακτικὴ αὐτὴ τῆς χωροφυλακῆς ἐξεδηλώθη δραστικώτερον ὅταν ἡ πομπὴ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐξυπηρετήσεως, δῆθεν, τῆς κυκλοφορίας καὶ μὲ κύριον στόχον ἐνθουσιῶντα μέλη τῆς Ε.ΔΗ.Ν. τὰ ὁποῖα ἐπιβαίνοντα μοτοποδηλάτων ἢ πεζῆ, προηγοῦντο καὶ εἵποντο τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου κραυγάζοντα συνθήματα ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς Δημοκρατίας. Ἐν τούτοις, ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ ἔξαρσις τοῦ δημοκρατικοῦ πάθους τοῦ πλήθους συνεχίζοντο ἀμείωτα.

Συγκινητικὴ ἦτο ἡ στιγμὴ τῆς ἀφίξεως τοῦ κ. Γ. Παπανδρέου καὶ τῆς ἀκολουθίας του εἰς τὴν ἱστορικὴν οἰκίαν τοῦ ἐθνάρχου εἰς Χαλέπαν, ὅπου ἐδέχθη διαφόρους ἐπιτροπὰς καὶ στελέχη τοῦ κόμματος, ὑπὸ τὰς συνεχεῖς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις τῶν συγκεντρωμένων.

Η ΔΕΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙ

Ὀλίγον πρὸ τῆς 11ης π.μ. ἡ πομπή, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κ. Γ. Παπανδρέου καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ Κυριάκου Βενιζέλου, ἐξεκίνησε διὰ τὸ ἱστορικὸν Ἀκρωτήρι, ὅπου οἱ τάφοι τοῦ ἐθνάρχου καὶ τοῦ Σοφοκλῆ Βενιζέλου. Καθ' ὁδὸν τὰ συγκεντρωμένα πλήθη μὲ συγκρατημένας τώρα ἐκδηλώσεις λόγῳ τῆς ἱερότητος τῶν στιγμῶν ἐχαιρέτιζον τὴν διέλευσίν των. Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς τὸν ἱερὸν χῶρον, μία ἰαχή, ἐκ μέρους χιλιάδων Κρητῶν ποὺ εἶχαν συρρεύσει ἐξ ὅλων τῶν περιοχῶν τῆς νήσου, ἐδόνησε τὴν ἀτμόσφαιραν. Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου ἐπροχώρησε πρὸς τὸν τάφον τοῦ Σ. Βενιζέλου καὶ ἐστάθη βαθύτατα συγκεκινημένος ἐν μέσῳ τῆς κ. Μαρίκας Βενιζέλου καὶ τῶν κ.κ. Νικήτα καὶ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, πλαισιούμενος ἀπὸ τὰ λοιπὰ στελέχη καὶ τοὺς βουλευτὰς τῆς Ἑνώσεως Κέντρου. Ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐν μέσῳ κατανυκτικῆς σιγῆς, ἐτελέσθη ἡ ἐπιμνημόσυνος δέησις, χοροστατοῦντος τοῦ μητροπολίτου Χανίων Νικηφόρου.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΔΗ

Μετὰ τὸ πέρας τῆς δεήσεως, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἑνώσεως Κέντρου κ. Γ. Παπανδρέου, κατέθεσε δάφνινον στέφανον ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ ἀκολούθως ἔλαβε τὸν λόγον ὁ τέως ὑπουργὸς κ. Πολ. Πολυχρονίδης, ὁ ὁποῖος εἶπε τὰ ἑξῆς:

—Συμπληροῦται διετία ἀπὸ τοῦ αἰφνιδίου θανάτου τοῦ ἀλησμονήτου ἀρχηγοῦ μας Σοφοκλῆ Βενιζέλου, ποὺ συνεκλόνισε τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ προεκάλεσε τὸ καθολικὸν τοῦ ἔθνους πένθος. Καὶ μὲ τὴν ἐπέτειον αὐτὴν τοῦ θανάτου του συνήχθημεν ἐδῶ εἰς τὸ ἱστορικὸν Ἀκρωτήρι ποὺ συμβολίζει τὴν λεβεντιάν, τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν χάριν τῶν ἰδεωδῶν τοῦ ἔθνους, ἡμεῖς οἱ πιστοί, ποὺ πάντα σταθήκαμε κοντά του, διὰ νὰ τιμήσωμεν ὡς ἐμπρέπει, τὴν μνήμην τοῦ ἐξόχου ἀνδρός, ὁ ὁποῖος ἀναπαύεται παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ μεγάλου πατρός του, τοῦ δημιουργοῦ τῆς Ἑλλάδος τῶν πέντε θαλασσῶν καὶ τῶν δύο ἠπείρων. Ἤλθαμε ἐδῶ διὰ νὰ συγκεντρώσωμεν τὴν σκέψιν πλήρη εὐλαβείας καὶ εὐγνωμοσύνης, εἰς ἀναπόλησιν τῆς ἀγαπημένης μορφῆς τοῦ ἐκλιπόντος ἡγέτου.

»Τὸ πανελλήνιον ἀναγνωρίζει ὅτι ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος ἔζησε καὶ ἀπέθανε, σὰν ἀληθινὸς ἄνδρας, ὅπως ὁ μεγάλος πατέρας του, τοῦ ὁποίου ἐκράτησεν ὑψηλὰ τὴν ἔνδοξον παρακαταθήκην. Ἄλλος θὰ ἐκάμπτετο ἀπὸ τὸ βάρος τῆς τεραστίας κληρονομίας. Ἀλλ' ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος δὲν ἐκάμφθη. Ἀπεδέχθη τὴν βαρείαν κληρονομίαν, μὲ ἀξιοπρέπειαν, μὲ ἀρχοντιάν, μὲ αὐτοπεποίθησιν καὶ μὲ τὸ ἤρεμον θάρρος τῶν πράγματι γενναίων ἀνδρῶν. Διότι, ἦτο παροιμιώδους γενναιότητος ὁ ἀλησμόνητος πρόεδρος. Χωρὶς τίποτε τὸ κραυγαλέον καὶ ἐπιφανειακόν. Ἀλλὰ μὲ τὸ ἄκαμπτον ψυχικὸν καὶ ἠθικὸν θάρρος, τὸ ὁποῖον κατέπλησσε τοὺς συμπολεμιστάς του εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας.

ΑΞΙΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Δὲν ὑπῆρξε κληρονόμος μόνον ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος. Χάρις εἰς τὸν πατριωτισμόν του, τὴν ὀρθοφροσύνην του, τὴν ὀξυδέρκειάν του, καὶ τὴν ὑψηλὴν ἀντίληψιν τοῦ καθήκοντος, ἡ ὁποία τὸν διέκρινεν εἰς ὅλην του τὴν ζωήν, ἔγραψεν ὁ ἴδιος περίλαμπρον ἱστορίαν, ἡ ὁποία ἁμιλλᾶται τὴν προγονικήν. Εἰς δραματικὰς διὰ τὸ ἔθνος στιγμάς, ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος ἀνεδείχθη σωτὴρ καὶ ἄξιος τῆς πατρίδος. Ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος οὐδέποτε ἐθεώρησε τὸ κόμμα ὡς σκοπόν, ἀλλ' ὡς τὸ μέσον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ὁ παλμὸς τῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ ἦτο καὶ ὁ ἰδικός του. Μὲ τὴν ἀνωτέραν αὐτὴν ἀντίληψιν, πάντοτε ἡ συμβολή του εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ λαοῦ, ὑπῆρξε θετικὴ καὶ ἀποδοτική. Ὅταν ἐκ τῶν κάτω ἐπίμονον καὶ ἐπιτακτικὸν ἦτο τὸ αἴτημα τοῦ λαοῦ, διὰ τὴν ἕνωσιν τῶν φιλελευθέρων δημοκρατικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, ποὺ τὸ ἀλάνθαστον κοινὸν κριτήριον ἐθεώρει ὡς βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἄνοδον εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, βάριν τῆς καλυτέρας τοῦ αὔριον, ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος δὲν ὑπῆρξε μόνον ὁ ἐκφραστὴς τοῦ πόθου τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ πραγματικὰ ἀγωνισθεὶς διὰ τὴν ἱκανοποίησίν του. Γνωρίζει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ἰδιαιτέρως ἡμεῖς οἱ Κρῆτες ὅτι ἂν ὑπάρχη σήμερον εἰς τὸν δημόσιον στίβον τῆς Ἑλλάδος ὁ ἀκατάβλητος προμαχὼν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου συντρίβονται ὅλαι αἱ φανεραὶ ἢ κρυφαὶ ἀπόπειραι καταλύσεως τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν, αὐτὸ ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ πνεῦμα θυσίας ποὺ ἐπέδειξεν ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος, παραμερίσας εὐλόγους φιλοδοξίας του χάριν τῆς ἑνότητος τῶν γνησίων δημοκρατικῶν δυνάμεων τῆς χώρας καὶ ὑποδείξας ἀνεπιφυλάκτως ὡς ἀρχηγόν μας τὸν Γεώργιον Παπανδρέου. Ὑπῆρξεν ὄντως ὁ ἀρχιτέκτων τῆς ἑνώσεως τῶν πλέον προοδευτικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, ἐκείνων ποὺ ἐχρησιμοποίησεν ὁ μεγάλος πατέρας του διὰ νὰ δημιουργήση τὴν ἔνδοξον Ἑλλάδα. Καὶ διὰ τὴν γιγάντωσιν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, τοῦ προμαχῶνος τούτου τῆς ἀληθοῦς δημοκρατίας, ἠγωνίσθη σκληρὰ καὶ τέλος προσέφερε καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ζωήν του. Ἡ εὔνοια τῆς τύχης του καὶ γεννηθῆ ἀπὸ μεγάλο πατέρα, μέσα στὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ μπαρουτιοῦ καὶ τῆς αὐτοθυσίας τοῦ κρητικοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἐλευθερίαν του, ποὺ τὸν ἔπλασαν γενναῖον καὶ ὑπερήφανον. Ἡ αὐτὴ ὅμως εὔνοια τῆς τύχης τὸν συνόδευσε μέχρι τέλους. Ἐπίσης γενναῖος καὶ ὑπερήφανος ἐτερμάτισε τὴν ζωήν του, ὄρθιος εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν δικαιωμάτων του.

»Ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος εἰς τὴν τελευταίαν ὁμιλίαν του πρὸς τὸν ἀθηναϊκὸν λαόν, εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ὁμονοίας, εἶχε τονίσει ἐπιγραμματικώτατα: «Εἶμαι βέβαιος διὰ τὴν θριαμβευτικὴν νίκην τῆς Ἑνώσεως τοῦ Κέντρου. Καὶ στηρίζω τὴν βεβαιότητά μου εἰς τὴν πολιτικὴν ὡριμότητα, τὴν εὐψυχίαν καὶ τὴν ὀρθοφροσύνην τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος πιστεύει εἰς τὴν ἀληθῆ δημοκρατίαν καὶ ποθεῖ τὴν ὕπαρξιν κράτους δικαίου, κράτους ποὺ δὲν θὰ ἀνήκη εἰς τὸ κόμμα, ἀλλὰ εἰς τὴν ὁλότητα, κράτους ποὺ θὰ σέβεται τὰς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ, κράτους ποὺ θὰ πραγματοποιήση τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην». Τὰ αὐτὰ ἐπανέλαβε καὶ εἰς τὸν Χανιώτικον λαόν, λίγο πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐζήτησε νὰ ἐκλέξη καὶ τοὺς πέντε βουλευτάς του, κατέληξε, μὲ μίαν φωνὴν παλλομένην ἀπὸ ἀσυνήθη συγκίνησιν, μὲ τὰς λέξεις. «Σᾶς ἀγαπῶ, σᾶς ἀγαπῶ» ποὺ ἀπετέλεσαν, φεῦ, τὸν ἀποχαιρετισμόν του πρὸς τοὺς ἀγαπημένους του συμπολίτας, σὰ νὰ εἶχε προαισθανθῆ ὅτι μετ' ὀλίγον δὲν θὰ ἦτο εἰς τὴν ζωήν!

ΟΡΚΟΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

»Ὁ λαὸς διὰ τῆς πανηγυρικῆς ἐτυμηγορίας του τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1964, ἐδικαίωσε πλήρως τοὺς ἀγῶνας τοῦ Σοφοκλῆ Βενιζέλου καὶ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου. Ὅμως, ἡ θέλησις αὐτὴ τοῦ λαοῦ κατεπατήθη καὶ ἡ χώρα συγκλονίζεται σήμερον ἀπὸ μίαν πολιτικὴν ἀνωμαλίαν ἄνευ προηγουμένου καὶ μὲ ἀπροσμετρήτους ἀτυχῶς ἐπιπτώσεις ἐπ' αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς. Καὶ ταῦτα ἐξ ἀφορμῆς ἐκείνων ποὺ δὲν ἐστάθησαν πιστοὶ εἰς τὰς ἱερὰς παρακαταθήκας του, εἰς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Τὸ Ἀκρωτήρι δὲν συμβολίζει μόνον τὴν δόξαν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῆς Κρήτης. Παράλληλα ἔχει καταστῆ τὸ σύμβολον καὶ τὸ ὁρμητήριον τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δημοκρατίας, διότι εἰς τὰ ἱερὰ χώματά του καὶ ἔναντι τοῦ ἀσιγάστου πελάγους, ζοῦν καὶ θὰ ζοῦν αἰώνια στεφανωμένοι ἀπὸ ἄφθιτον δόξαν οἱ Βενιζέλοι, μὲ τὰς ἐθνικὰς ὑποθήκας των, ποὺ ὅπως διηνεκῶς θὰ φωτίζουν καὶ θὰ καθοδηγοῦν τὸν ἑλληνισμὸν πρὸς τὴν λεωφόρον τοῦ ἐθνικοῦ καθήκοντος, πρὸς τὴν λεωφόρον τῆς καλυτέρας αὔριον τῆς Ἑλλάδος μας.

»Ἀρχηγέ μας, Σοφοκλῆ Βενιζέλε. Ὁ κρητικὸς λαός, αἱ φιλελεύθεραι δημοκρατικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας ἦσαν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι πιστοὶ εἰς τὰς ἱερὰς παρακαταθήκας σου. Δὲν θὰ προδώσουν τὸν ἀγῶνα σου, χάριν τοῦ ὁποίου προσέφερες καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν σου. Εἶναι ὁ ὅρκος πίστεως ποὺ προσφέρομε εἰς τὴν ἱερὰν μνήμην σου».

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΤΑ ΧΑΝΙΑ

Ἐπηκολούθησεν ἡ κατάθεσις δεκάδων στεφάνων διαφόρων ὀργανώσεων ἐξ ὅλων τῶν νομῶν τῆς Κρήτης καί, ἐν συνεχείᾳ, ὑπὸ τὰς ζωηρὰς ἐπευφημίας ὅλων τῶν παρισταμένων, ὁ κ. Γ. Παπανδρέου καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι ἀνεχώρησαν διὰ τὸ ξενοδοχεῖον «Ξενία».

Ἡ διαδρομὴ διὰ μέσου τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τῶν Χανίων ἀπετέλεσε μίαν ἀκόμη εὐκαιρίαν διὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῶν αἰσθημάτων τοῦ κρητικοῦ λαοῦ πρὸς τὸν ἡγέτην τῆς δημοκρατίας. Εἰς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως εἶχε στηθῆ μεγάλη, ἀπέριττος ἁψὶς μὲ τὴν ἑξῆς φράσιν τοῦ Σοφ. Βενιζέλου: «Ἡνώθημεν ὅλοι, ὅλα τὰ δημοκρατικὰ κόμματα, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀξίου Γ. Παπανδρέου».

Νέοι τῆς ΕΔΗΝ, πλαισιοῦντες πεζῆ καὶ μὲ μοτοποδήλατα τὸ αὐτοκίνητον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, ἐκραύγαζον συνεχῶς συνθήματα ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς δημοκρατικῆς παρατάξεως:

—Εἶσαι ὁ πρωθυπουργός.

—Ἐκ - λο - γές.

—Κάτω οἱ ἀποστάτες.

Τὸ κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν συγκεντρωμένον πλῆθος ἐπανελάμβανε τὰ συνθήματα καὶ προέβαινε συνεχῶς εἰς θερμοτάτας ἐκδηλώσεις.

Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς τὴν πλατεῖαν Σοφ. Βενιζέλου, ἡ χωροφυλακὴ ἐπεχείρησε νὰ ἀνακόψη τὴν φάλαγγα τῶν μοτοποδηλάτων ποὺ ἐπλαισίωναν τὸ αὐτοκίνητον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου. Ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ δημιουργηθῆ ἐπ' ἀρκετὰ λεπτὰ μικρὰ ἀναταραχή, τὴν ὁποίαν ἐπέτειναν οἱ χαιρετιστήριοι συριγμοὶ τῶν σειρήνων τῶν ἑκατοντάδων αὐτοκινήτων καὶ αἱ χαιρετιστήριοι ἰαχαὶ τοῦ πλήθους. Πρὸ τῆς ἐμφανοῦς αὐτῆς παραβάσεως τῶν ἀστυνομικῶν, κατῆλθε τοῦ αὐτοκινήτου του ὁ κ. Ἀνδρ. Παπανδρέου καὶ διεμαρτυρήθη ἐντόνως πρὸς τὸν παριστάμενον διοικητὴν τῆς χωροφυλακῆς, ὁ ὁποῖος ἐν συνεχείᾳ ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ ἀφεθῆ ἐλευθέρα ἡ πομπὴ νὰ συνεχίση τὴν πορείαν της.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. Ν. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Ξενία», ὅπου ἡ οἰκογένεια Κυριάκου Βενιζέλου παρέθεσε γεῦμα πρὸς τὸν κ. Παπανδρέου καὶ τοὺς βουλευτὰς τῆς Ἑνώσεως Κέντρου.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ὁ κ. Νικήτας Βενιζέλος, προσφωνῶν τὸν κ. Γ. Παπανδρέου, εἶπε τὰ ἑξῆς:

—Κατὰ τὸ σημερινὸν δεύτερον ἐτήσιον μνημόσυνον τοῦ ἀλησμονήτου προέδρου Σοφοκλῆ Βενιζέλου, ἔχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑποδεχθῶμεν ἐδῶ εἰς τὴν πατρικήν του οἰκογένειάν μας, τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς εὐρυτέρας πολιτικῆς οἰκογενείας, διὰ τὴν συγκρότησιν καὶ ἐπιβολὴν τῆς ὁποίας ὁ ἀναπαυόμενος εἰς τὸ Ἀκρωτήρι πρόεδρος, ἠγάθη μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς δημοκρατικῆς του ψυχῆς καὶ τῆς πολιτικῆς του περινοίας. Καὶ εἰργάσθη, ὅπως ὅλοι γνωρίζετε, μὲ ἄδολον πατριωτικὸν πάθος καὶ μὲ ὅλον τὸν ζῆλον ποὺ ἀπήτησεν ὁ διεξαχθεὶς τότε μακρὸς ἀνένδοτος ἀγών. Ἠθέλησε καὶ ἔρριψεν εἰς τὴν σκληρὰν πολιτικὴν μάχην ὁλόκληρον τὸ κῦρος τοῦ πολιτικοῦ ὀνόματος ποὺ ἐκληρονόμησε καὶ ὁλόκληρον τὸ βάρος τῆς ἀδρᾶς προσωπικότητος τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἐδημιούργησεν, ὄχι διὰ νὰ ἀποκομίση ἴδια πολιτικὰ ὀφέλη. Αὐτὸ τὸ ζήτημα εἶναι ξεκαθαρισμένον σήμερον εἰς τὴν συνείδησιν ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Σοφοκλῆς Βενιζέλος ἠγωνίσθη διὰ νὰ ἀνοίξη ὁ δρόμος πρὸς μίαν δημοκρατικὴν ἐξέλιξιν, διὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν αἱ μεγάλαι μᾶζαι τοῦ λαοῦ μας ἀπὸ τὸ μόνιμον αἴσθημα ἀνελευθερίας καὶ καταπιέσεως ποὺ εἶχεν ἐπιβάλει εἰς τὰς συνειδήσεις ὁ προηγηθεὶς δύσκολος βίος ὁλοκλήρων δεκαετηρίδων. Ἦτο διάχυτος ὁ πόθος τοῦ λαοῦ νὰ ἀγωνισθῆ διὰ νὰ καλυτερεύση τὰς συνθήκας τῆς ζωῆς του, διὰ νὰ ἀνέλθη ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, πρωτίστως δὲ ἀπὸ πολιτικῆς, οἰκονομικῆς καὶ παιδευτικῆς ὁ ἐθνικὸς δείκτης.

»Διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἡγεσίας τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ ἐχρειάσθη νὰ σχηματισθῆ ἕνας ἰσχυρὸς πολιτικὸς ὀργανισμός, ὁ ὁποῖος καὶ ὠνομάσθη Ἕνωσις Κέντρου, ἀκριβῶς διὰ νὰ δείξη ποῦ κατηυθύνοντο οἱ πόθοι τοῦ δημοκρατικοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ἀντιτίθεται πρὸς τὰς ἀκρότητας. Ἀρχηγὸς τῆς Ἑνώσεως Κέντρου ἀνεκηρύχθη ὁ σεβαστός μας πρόεδρος κ. Γεώργιος Παπανδρέου, τὸν ἀρχηγόν μας δὲ ἐπλαισίωσε καὶ ἐνίσχυσε μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν ὁ ἀείμνηστος θεῖος μου. Ἄνευ δισταγμοῦ ὑπέστειλε τὴν ἐνδοξοτέραν πολιτικὴν σημαίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, τὴν σημαίαν τοῦ ἐνδόξου κόμματος ποὺ εἶχεν ἱδρύσει ὁ ἐθνάρχης Ἐλευθέριος Βενιζέλος. Ἐρρίφθη εἰς τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα τίμιος καὶ ὁλόκληρος. Ἀτυχῶς, ἡ μοῖρα ἠθέλησε νὰ ἀποχωρήση ἀπὸ τὴν ζωήν, ὅταν αἱ ἰαχαὶ τῆς λαϊκῆς νίκης ἐδόνουν τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου. Κάπου ἐδῶ κοντὰ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὑγροῦ στοιχείου ποὺ ἀγκαλιάζει τὴν μεγαλόνησον, ἡ μεγάλη πατριωτική του καρδιὰ ἔπαυσεν ἀποτόμως νὰ κτυπᾶ.

»Δύο χρόνια ἔχουν παρέλθει ἔκτοτε. Ὁ λαὸς ἐνθυμεῖται πάντοτε τὸν ἐκλιπόντα ἀρχηγὸν μὲ πόνον καὶ ἀγάπην, ὁ δὲ πολιτικὸς κόσμος αἰσθάνεται ἐντόνως τὸ κενὸν τῆς ἀπουσίας του ὡς δυσαναπλήρωτον. Σήμερον βεβαίως τὸ μνημόσυνόν του τὸν φέρει ἐντονώτερον εἰς τὴν μνήμην μας, ἰδιαιτέρως μάλιστα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν καὶ τὴν στιγμήν, ἡ παρουσία του εἶναι εἰς ὅλους μας αἰσθητή. Εἶναι ἐντόνως μαζί μας, μᾶς παρακολουθεῖ καὶ μᾶς κρίνει. Χαίρει διότι μᾶς βλέπει ἐδῶ ἡνωμένους, διότι ἐμείναμε πιστοὶ εἰς τὴν ἰδέαν. Λυπεῖται διότι ἀπουσιάζουν ἀπὸ ἐδῶ, ὅσοι ὀλιγοψύχισαν κι' ἐλησμόνησαν. Εἰς τὸν ἀπέραντον κόσμον τῶν πνευμάτων ποὺ αὐτὸς ζῆ δὲν ὑπάρχει χῶρος διὰ μνησικακίαν καὶ πάθος, ἀνησυχία ὅμως διὰ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν καὶ τὸ μέλλον τῆς χώρας καὶ τῆς δημοκρατίας πρέπει νὰ διέρχεται ἀπὸ τὴν φωτεινήν του σκέψιν.

»Κύριε πρόεδρε, εἰς τὸ γεῦμα αὐτό, τὸ ὁποῖον παραθέτει ἡ οἰκογένεια, τὰ προβλήματα παραμερίζουν διὰ νὰ ἀφεθῆ ἡ σκέψις νὰ συγκεντρωθῆ ἀπερίσπαστος εἰς τὴν μνήμην ἐκείνου, τὸν ὁποῖον τιμᾶτε διὰ τῆς παρουσίας σας. Σᾶς ἐκφράζω βαθυτάτας εὐχαριστίας διὰ τὴν ἀθρόαν προσέλευσιν καὶ σᾶς καλῶ ἵνα καὶ εἰς τὸν χῶρον αὐτὸν εἰς μνήμην τοῦ ἀοιδίμου προέδρου Σοφοκλῆ Βενιζέλου ἐγερθῶμεν καὶ τηρήσωμεν ἑνὸς λεπτοῦ σιγήν. Αἰωνία του ἡ μνήμη».

ΟΜΙΛΕΙ Ο κ. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ἀπαντῶν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἑνώσεως Κέντρου κ. Γ. Παπανδρέου εἶπε τὰ ἑξῆς:

—Ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω θερμῶς ἐκ μέρους καὶ τῶν παρισταμένων, οἱ ὁποῖοι ἤλθομεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, τὴν οἰκογένειαν Βενιζέλου καὶ ἰδιαιτέρως τὸν κ. Νικήταν Βενιζέλον, διὰ τὴν πρόσκλησιν καὶ ἰδίως διὰ τοὺς εὐτυχεῖς λόγους, τοὺς ὁποίους μᾶς ἀπηύθυνεν. Ὅσα εἶπε διὰ τὴν μνήμην τοῦ Σοφοκλῆ Βενιζέλου, εἶναι ἡ ἀλήθεια. Πέραν τῆς μεγάλης τιμῆς, τὴν ὁποίαν ἐκληρονόμησε, κατώρθωσε νὰ δημιουργήση καὶ ἰδικήν του πολιτικὴν ἱστορίαν. Ἀπεδείχθη ἄξιος τοῦ ὀνόματος. Ἐτιμήθη καὶ ἐτίμησε τὸ ὄνομά του. Πέραν τῶν ἄλλων μεγάλων ἐθνικῶν του ὑπηρεσιῶν, ἡ τελευταία ὑπῆρξεν ἐπίσης ἀξιόλογος. Ὁ κ. Νικήτας Βενιζέλος δικαίως ἠθέλησε νὰ τὴν ἐξάρη. Ἡ Ἕνωσις Κέντρου ὑπῆρξε κατὰ κύριον λόγον δημιούργημά του. Καὶ ἐθυσίασεν εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἑνότητος τῆς δημοκρατικῆς παρατάξεως τὰς εὐλόγους προσωπικάς του φιλοδοξίας. Εἶναι μέγας τίτλος τιμῆς, ὁ ὁποῖος θὰ παραμείνη ἀνεξίτηλος. Μὲ τὴν συνεργασίαν ὅλων τῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων τῆς χώρας κατωρθώσαμεν νὰ διεξαγάγωμεν τὸν πρῶτον ἀνένδοτον ἀγῶνα.

»Ὑποκλινόμενα ἐνώπιον τῆς μνήμης του καὶ ἐκφράζομεν τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μας. Δὲν πρόκειται νὰ κάμωμεν σήμερον πολιτικὴν ὁμιλίαν. Ἡ 16η Φεβρουαρίου πλησιάζει καὶ τότε θὰ τὰ εἴπωμεν. Εὑρέθημεν δυστυχῶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸν ἀνένδοτον ἀγῶνα διὰ νὰ ὑπερασπίσωμεν τὰ συμφέροντα καὶ τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ. Διὰ νὰ ὑπερασπίσωμεν τὴν δημοκρατίαν. Καὶ ἐπαναλαμβάνω τὴν διαβεβαίωσιν: Ἔχομεν ἀπόφασιν καὶ αὐτὸν τὸν ἀνένδοτον ἀγῶνα νὰ τὸν ὁδηγήσωμεν εἰς αἴσιον καὶ σύντομον πέρας. Ἡ Δημοκρατία πάλιν θὰ νικήση».

Ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκάλυψαν τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου.

Μετὰ τὸ γεῦμα, ὁ κ. Γ. Παπανδρέου καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν βουλευταὶ ἀνεχώρησαν ἐπιστρέφοντες εἰς Ἀθήνας.